

Ioane 1877 Popoviciu

CARTILE SATEANULUI ROMANU.

SCRIERE LUNARIA

pentru

TREBUINTIELE POPORULUI ROMANU.

<p>Va esti in fiesce-care luna cate un'a carte. Pretiulu pe unu anu e 1 fl. 50 cr. v. a.</p>	<p>Cursulu II. <i>m 1877 m</i> Cartea I.</p>	<p>Scrisorile si banii de prenume- ratiune se se tramita: La Redactiune in Gherl'a (Sz. Ujvár).</p>
--	--	--

Unele si Altele.

⚡ **Cartile Sateanului romanu** au avutu una serbatore. Acesta serbatore li-o-au cascigatu bunavointi'a fiscalisiului judecatorescu dein Clusiu prin acea ca a redicatu asupra Redactoriului respundietoriu si Collaboratoriului primariu alu loru *pâra de tipariu (processu de pressa)*. Objectulu pârei au fostu un'a parte dein „*Inceputulu si Istori'a Romaniloru*“ publicata in Cartea X, — si anume cuventele urmatore: „*Cei ce suntu la cârma decandu suntemu la olalta aici in patri'a ast'a, totu deaun'a s'au silitu se ne apese, se ne tiena in orbire; — dá, cá-ci bene sciéu si sciú ei, ca déca Romanii se voru luminá, se voru descépta din somnulu celu greu — in care i-i tienu ei, — atunci unu poporu mai tare nu va fi pre faci'a pamentului.*“ Si érasiu: „*Cá nu in acelea impregiurari suntemu noi, iubiti romani, cu ocarmitorii nostri, incetulu cu incetulu ne despoie de tóte, ne aducu la sapa de lemnu numai cá se ne lasamu locurile acestea frumóse, unii ne tragu intr'o parte, altii intr' alt'a; si noi nu suntemu cá si Cartagenieni se ne scimu apera, ci ne lasamu se faca cu noi ce voru vré. Ast'a nu e buna filoru!* —

Nu s'au aflatu inca neci unu judecatoriu care se faca de minciuna si ast'feliu se oséndesca „*Cartile sateanului romanu*“ pentru acestea cuvinte! — Se traésca scrietoriulu loru! —

⚡ **Incaierarile din Resaritu**, asupra caror'a suntu astadi acintite privirile tuturoru, au inceputu in primaver'a anului 1875. — Atunci adeca Hertiegovinenii, fórte pucini la numeru dara curagiosi si viteji, redicará arm'a asupra Turciloru pentru de a se scóte de sub jugulu loru.

Intru ace'a tier'a turcésca seraci intru atata incatu nu mai avé (si nu are neci astadi) cu ce se-si platésca deregatorii si tisturile. Si apoi seraci'a e socia cu nepotenti'a! —

Hertiegovinenii, cu cari mai tardiu se insocirá si alte popóre injugate de Turcu, adeca Bosniacii si Bulgarii, se luptará vitejésce mai bene de unu anu incontr'a Turciloru celoru fora-de-lege. — Precandu

eră se se ostenésca acestea popóre, din a caroru armata abla ajungé cate unulu pre cate 100 turci — pasăra in lupta alte popóre injugate de Turcu si anume Serbi si Muntenegrini cari, ajutati si de Rusi, tienură foculu luptei pana mai adăgnaci in postulu Craciunului. — In postulu Craciunului se invoira atatu Turculu catu si popórele rescolate, cá se incete dela lupta pe unu tempu de 6 septemani. — Intru acestu restempu Imperatiile din Europ'a si-au tramisu ómeni sei cei mai alesi la Constantinopolu cá se tiena svatu cum ar' poté pune unu capeta pacinicu la acestea incaierari si frecari dintre Turci si dintre Serbi si Muntenegrini. — Acestu svatu pana in diu'a de astadi nu a facutu neci o isprava, pentruca Turculu e camu domnia si nu vre se se invoieasca la cererile acestui svatu: de a se intinde domnia Serbiloru si Muntenegriniloru si a se face done tienuturi bulgare cu drepturi proprie.

Vomu vedé ce-a mai fi!?! Noi ne tememu ca svatulu intregu se va imprascia fora de cev'a isprava si asié se va impleni ce'a ce frumosu a profetitu confratele nostru Vasilie A. Domici, dicundu:

Englesulu, Neamtiulu si Rusulu
 Conferintia au adunatu
 Cá se védia déca Turculu
 Mai trebuesce crutiatu.
 La o mésa toti se-asiédia
 Desbatu multu . . . dar' ce se védia?
 Fie-care bânuiése
 Ca ceta-l-altu in amagesce,
 Rusulu garantii ceré,
 Neamtiulu din umeru dádé,
 Englesulu totu cumpané
 Folosulu ce-ar' remané
 Dar' nimicu nu ispravé.

Nu sciu cene-i vinovatu,
 Inse precatu amu aflatu:
 Conferinti'a s'a retrasu
 Si tote'n locu au remasu.
 Asié e in diplomatia:
 Toti se temu de violencia
 Si nimic'a nu se face
 Cu isbânda si cu pace! —

Insemnamu totu un'a-data ca in partea poporului turcescu nu e decatú singuru numai poporulu ungurescu, — celé alalte popóre tote suntú pre langa popórele rescolate, afora de poporulu englesu, care inca nu-e pré tare neci pre un'a parte. — S'au facutu invoela de a fi pre pace pana in 1 martisioru. —

Kossuth, — care in 1848 au vrutu se fericésca tier'a ungu-résca si acum'a se afla in Itali'a, — au fostu alesu de deputatu la diet'a tieréi unguresci, inse nu au primitu deputati'a, ci in o scrisóre indrep-tata catra alegatorií sei — dupa-ce judeca si oséndesce pre toti cari au statu si mai stau la cârm'a acestei tieri — dice ca: „lui nu i-e iertatu a se face supusulu unui domnitoriu, care e totu un'a-data si imperatu austriacu.“ Hm! Nu cumv'a ar' vré Mari'a s'a se-lu áduca pre Dum-ni'alui de Craiu Ungurescu cá se fericésca tier'a cu bani buní de acitiatu foculu cu ei. Slabu patriotu e acela, care desi semtiesce in stare de a-si fericí patri'a s'a, totusiu nu grabesce in ajutoriulu ei. — Nu ceremu din patriotismulu teu Domnule Kossuth! —

CARTILIA

SATEANULUI ROMANU.

SCRIERE PERIODICA

PENTRU

TREBUIŢIELE POPORULUI ROMANU.

Descéptá-te Romane !
A. Muresianu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cursula II. — Anulu 1877.

Proprietariu, Editorin si Redactorin resp.:

Pop'a NICULAE F. NEGRUTIU.

18 ¹²/₁₂ 77.

Ioane N. Popoviciu

docente gr. SÁBILU ot. rom.

TIPOGRAFIA EREDEI LUI GEORGIE DE CLOSIUS.

1877.

Opatitia

215286

*Aduceți-vă a-mente de faptele străbunilor voștri, pomenindu-i pre desii;
întăriți-vă cu sufletulu, că și voi înși-ve, se ve faceți mariți în
pomenirea urmașilor voștri!*

Cartea Macaveilor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj



INTRU

ETERNA AMENTIRE

BRAVULUI LUPTATORIU

PENTRU

LIBERTATE si NEATERNAREA NATIONALA:

AVRAMU JANCU

SUPR'ANUMITU

REGELE MUNTILORU!



Satenii romani recunoscatori.

Doue lucruri trebuie se lipsésca unui poporu: *uitarea* si *iertarea*, — si alte doue trebuie se-lu impodobésca: *recunoscenti'a* si *resbunarea*. Poporul inzestratu cu aceste insusiri e demnu de unu viitoriu stralucitu si de una vietia neaternata, cà-ci va avé destula potere pentru a-si apera mosi'a stramosiésca si a-si câsciga stim'a si respectulu veciniloru, fia acesti'a dusimani séu amici.

Uitare se nu dee celoru jert'fiti pentru tiéra, — neci *iertare* streiniloru dusimani poporului, cu atatu mai multu candu acesti'a, injunghiandu tiér'a cu pumnalulu nedreptatiei si indrasnelei, o trunchiaza pre veci.

Recunoscentia poporulu trebuie se aiba pentru eroii cari cu pretiulu vietiei loru, prin cuventu séu prin fapte, sau luptatu pentru patri'a si natiunea loru, — *resbunare vecinica* se jure neimpacatu protivniciloru seculari.

CARTÎLE SATEANULUI ROMANU.

SCRIERE PERIODICA

pentru trebuintiele poporului romanu.

Descépta-te Romane!

É R N ' A .

Femei'a :

Angeru scumpu alu vietiei mele
Ce oftezi asia cu gele ?

Barbatulu :

Cum se nu, candu érn'a rece
Dela noi totu nu mai trece...
Ventulu sufla, geru-i mare,
Pruncii plangu fora mancare
Si pe vatra mai nu 'nghiétia...
O! amaru de-asia vietia!...

Femei'a :

Nu fii tristu iubitul meu,
Bunu e inca Domnedieu.

Barbatulu :

Ah! candu cugetu, angeru blandu,
Ce erám eu órecandu...
Cátu eráu ai mei stramosi
De avuti si de fãlosi;
Si candu vedu la ce-amu ajunsu:
Nu scíu plange de ajunsu!...

Femei'a :

Dupa díua nóptea vine
Dupa nopti venu diori senine.

Barbatulu :

Am si-acum'a veseli frati,
Toti domni mari si luminati...

Dar' eu prostu, cá vái de mine —
Ah! ce reu! ah, ce rusíne!...
Ei ducu díle de dulcétia,
Ér' eu... vái de-a mea vietia!

Femei'a :

Lucru-i calea buneí stári, —
Lenea-i balta de-'ntristári.

Barbatulu :

Négra lene! trandavía!
Ah! de nu me 'nchinámu tfe,
Fíreasiu inca domnu avutu —
Dar' tu sluga m'ai facutu,
Si se cantu adí cu tristétia:
Vái si-amaru de-a mea vietia!

Femei'a :

Ajutatu de-ai tei buni fii:
Ce-ai fostu, poti cá se mai fii...
Ce plangi dar' cá si-o muíere?
Nu esti inca in potere?
N'ai fii bravi, si n'ai mosfa?
Pentru-ce o lasi pustia?...
Hái cu totii 'ntr'o unire,
De-acumu veseli se lucrámu:
Si perdut'a fericire
Vomu acusi s'o reaflámu.

Petru Dulfu.

Inceputulu si istori'a Romaniloru.

— *Tractatu, pentru poporul romanu, in forma de dialogu.** —

SÉR'A XIV.

Joanu. Domnule Parinte! Amu venitu se-ti multiamimu de bunavoienti'a cu care ni-ai istorisitu multe bune si frumóse din istori'a stramosiloru nostri si se-ti poffinu: Anu nou fericitu! Domnedieu se-ti dé sanetate îndelungata si taría statornica cá se ne poti învetiá sî in acestu anu nou multe lucruri bune si frumóse. — Noi 'Ti poffimu din anima: se traiesci multi fericiti ani!!

Preotulu. Ve multiamescu Iubitii mei! Se traíti sî voi; càci voi sunteti mandrî'a mea, voi sunteti placerea si viéti'a mea, — eu numai pentru voi traescu! Eu sum îndestulitu numai atunci, candu vedu, cà voue ve merge bene; fíti încredentiáti Iubitii mei, cà in acést'a părere am traftu si voiu traí totudeaun'a. Mie 'mi pare fórte bene, cà voi me ascultáti si m'ati ascultatu, — eu sum îndestulitu vediendu, cà amu unu poporu cu mente si intieleptu, care doresce a-'si cunósce istori'a s'a, — a scí cà, cene au fostu stramosii lui si a invetiá cà ce portare trebue se aiba elu cá se fía demnu (vrednicu) de stramosii sei.

In anulu acest'a, déca ne va tiené Domnedieu, inca se ne întalnimu in serele celea lungi si eu ve voiu povestí ce'a ce s'a întemplatu mai departe cu strabunii nostri.

Precum pretotindenea in dílele nóstre, asiá si in Rom'a in tempurile celea mai din urma numai cei bogati erau vediuti, — banii numai in pung'a acelor'a se scuráu si precum se înavutiéu tocmai asiá se sî trândavéu si molesiéu. Pana ací erá fala a fí soldatu (ostasiu) in taber'a romana, si nece nu se primiá ori-cene, ci numai cei mai alesi, — de ací incolo, trândaví'a si molesí'a intru atât'a a crescutu, încátu cei avuti nece nu mai voiéu a scí de militia (catanía).

*) Inceputulu acestui tractatu vedi-lu in „Cartile Sateanului Romanu“ din anulu trecut, Serile I—XIII.

Acést'a, o au vediutu unii ómeni mai ageri si mai cu mente si in totu modulu s'au nisuitu a cuceri óstea pre partea loru si prin ace'a a'si redicá védi'a si înaltia poterea loru. Unu atare barbatu ageru si cu mente a fostu **Marcu Octavianu (Augustu)**.

Elia. Trebue cà acelu omu a fostu fórte avutu, puternicu, curagiosu si frumosu!

Preotulu. Tocmai nu. Càci ce se tiene de form'a trupului: erá fórte respingatoriu, — de óre-ce de statura erá fórte micu, uscatu, galbenu si slabu sî de gura, mai erá inca sî fricosu, dara cu atátu mai virtosu erá indrasnetiu in porunci si avé multa minte si îndemânare in a'si ascunde ce'a ce cugetá, adeca un'a dîcé si alt'a facé.

Acestu Octavianu, prin apucaturele s'ale, acolo sciù duce lucrulu, încátu poporulu romanu si senatulu (suatulu betraniloru) numai s'a treditu cà Octavianu este imperatu, adeca elu singuru donnu preste mórte si viétia.

Stefanu. Dar' apoi domnii cei mari, cari siedéu in sfatu cum de nu au bagatu de séma apucaturele lui Octavianu?

Elia. De buna-séma voru fí întielesu un'a.

Preotulu. Asia merge ace'a in totu loculu, — déca unu omu se redica cev'a preste altii, toti 'lu caciulescu, toti îi dîcu: „se traiesci Marí'a t'a!“ — Acestu imperatu a inceputu a domni dela anulu alu 30-lea înainte de Christos si a domnitu pana la anulu 14 dupa Christosu adeca 44 ani cu un'a mente agera si cu intieptiune rara.

Pre tempulu domnirii lui Octavianu Augustu, imperati'a romana erá fórte estinsa, — ea cuprindé in sine si alte imperatfi, cari mai înainte eráu singure stapêne mari si tari.

Acolo a fostu órecandu pré puternic'a imperati'a a Greciloru, a Persiloru si alteie multe, cari tóte 'si-au jocalu joculu loru in unu tempu; dupa ace'a s'au stinsu, s'au nimicitu cum se topesce cér'a de faci'a focului. Si acum'a li-au remasu numai numele.

Asia audîmu cà a fostu unu Cresu, celu mai bogatu si mai puternicu omu alu lunei, dara trebui se se supuna unui Ciru. Audîmu cà a fostu Aleşandru celu mare,

Dariu si alti multi, cari adî nu mai suntu, ma sî imperatîile loru s'au impartîtu.

La îndemnulu si comand'a acestoru ómeni puternici se luptáu supusii loru pentru a fî laudati, pentru a cascigá un'a corona de frundie de stegiaru — goronu, — adeca se luptáu pentru unu nume trecutoriu. — Ei nu sciéu cà omulu trebue se se lupte in viéti'a acést'a mai multu pentru *imperatî'a lui Domnedieu, in carea toti suntu asemenea unulu cu altulu, — asemene: imperatulu cu ostasiulu, domnulu cu sclavulu (robulu) seu, — in care domnesce singuru numai iubire si nu incape ur'a, cert'a resbelulu si versarea de sange.*

Acést'a imperatîa a remasu necunoscuta pentru tóte neamurile cari au traftu pana acî. Ómenii inse doréu acést'a imperatîa, cu atátu mai virtosu, càci unii ómeni din vechime se inaltiaserà cu cugetulu pana acolo câtu credéu intr'unu Domnedieu, dar' anume nu potéu spune nemica despre imperatî'a prea puternica a Acelui'a. Acést'a au avutu se o descopere insusiu Fíiulu lui Domnedieu ISUSU CHRISTOSU, carele in tempulu lui Augustu s'a nascutu in Vifleimulu Judeei din sementi'a lui Davidu.

Joanu. Cátu de fericitu a fostu Augustu, càci tocmai sub elu s'a nascutu Isusu Christosu.

Preotulu. Dá, imperatî'a lui ajungé sî preste Jude'a, imperatî'a lui erá fórte mare. Ve insemnáti inse bene Iubitii mei, cà omulu póte cascigá avere, lauda, maríre si potere pre acestu pamentu, — dara aceste nece un'a câte un'a, nece tóte la olalta nu suntu in stare cá se faca pre omu fericitu. Fericirea — dupa cum a dîsu intieleptulu din vechime, Solonu — nu se afla pana este omulu in viéti'a, seau de se afla, de buna-séma nu se afla in curtîle si palatele celoru puternici si avuti, eî mai curêndu se afla in colib'a pastoriului îndestulitu.

Si cá se vedeti, Iubitiloru, cà fericirea nu stà in marire si in potere, cí in îndestulire, voiú aduce acî un'a vorba vechia, care ne va aretá prea deplenu cà fericirea stà numai intru îndestulirea cu sórtea.

Unu imperatu si-a pusu in cugetu se caute unu omu

in adevèru fericitu. Deci a tramisu soli, cá se caute unu omu fericitu, si aflandu-lu se-i aduca camesi'a aceluia. Solii au pornitu, au amblatu tóta tiér'a cá se afle unu omu fericitu.

La unu tempu s'au întorsu îndèreptu si éta ce spunu imperatului: Amu amblatu tóta tiér'a, dara în desiertu, cà toti au cev'a mahniri, cev'a superare, si asia nu e omu se fia fericitu, càci ici am gasitu unu teneru frumosu, avutu, cu rudenie alese, dara nu-'si capetá socia dupa placu, erá nefericitu; cólea plangé unu tata dupa ffiulu seu, — ici se necasiá altulu càci nu avé copii, unulu doré domnia, altulu avutia, altulu lauda, unulu cercá prietini, altui'a î-i trebuiá mosia mare, unulu cercá bani, altulu doré boi, oi si altele; acestea tóte ne facurà se cugetamu cà in lumea intréga nu se afla neci unu omu fericitu, — candu de-odata audîmu unu glasu de fluieru într'o vale frumósa, ne ducemu acolo, si éta unu pastoriu siede in mediuloculu turmei s'ale dîcându in fluieru, éra turm'a lui pare cà saltá la audîtulu placutu alu domnului loru. 'Lu întrebàràmú cà ce doresce? éra elu ne dîse: nu, nu dorescu nemica, eu nu am neci un'a dorire. — Vinà cu noi se te ducemu la imperatulu se-'ti dè turma mai mare. Éra elu dîse: fia fericitu imperatulu, mie nu-'mi trebue mai multu, càci eu sum fericitu.

La acestea vorbe imperatulu dîse: unde-i este dara camesi'a? Éra solii dîse:

"Ti spunemu imperate cu mare întristare
Cà n'are neci camesia pe densulu omulu, care
se afla fericitu. *)

Éta dara, Iubitiloru, unde stà fericirea! — Octavianu Augustu, imperatulu Romaniloru inca erá poternicu, avé de tóte numai ace'a nu avé, de ce-i erá mai mare lipsa adeca: fericirea din casa. — Si ast'a vi-o însemnáti bene!

Augustu s'a insoratu de trei ori, pre muierea de a trei'a o chiamá Livia, una muiere de totu ré.

Stefanu. Nó, cà numai de muierea ré se te ferésca Domnedieu, càci ace'a e dracu împeliatu.

*) C. A. Rosetti.

Preotulu. Destulu că muierea lui Augustu, Livi'a, erá una muiere reutatiósa si pismósa. — Augustu din casatorí'a cu Livi'a avé doi prunci, pre Tiberiu si Drosu, pre langa acestea avé inca un'a féta Juli'a, pre carea fórte o iubiá. Acésta féta erá maritata dupa unu cetatiénu de omenía, cu numele Marcelu, care inca avé doi copilasi. Augustu iubiá multu pre acesti nepoti, dara Livi'a, muierea lui schinteiá de manía, căci Augustu nu se aréta partinitoriu ffiiloru sei Tiberiu si Drosu si ea cu deosebire iubiá pre Tiberiu. Acésta muiere reutatiósa si-a pusu in gându că se invenineze pre Marcelu, — cu atátu mai vêrtosu căci acest'a se bucurá de un'a mare onóre (cinste) in Rom'a. Cum a gânditu asia a sí facutu. Intr'o dî numai s'a audítu că Marcelu, generele lui Augustu este mortu, — ma ce e mai multu, a inveninatu sí pre nepotii lui Augustu, si acést'a tare a amarítu anim'a lui. Acumu numai avé decátu pre fét'a s'a Juli'a, pre acést'a o iubia, in acést'a 'si aflá tóta mangaierea. Dara Livi'a, carea nu avé alta tînta decátu a vedé pre ffiulu seu, Tiberiu, imperatu, nu cunoscé nece unu pecatu, nu nece un'a fora-de-legea, deci pârí pre blând'a Juli'a cu unele fapte, cari nece decátu nu eráu drepte, dara omu reu se afla, asia sí Livi'a si-a capetatu sí marturfi, si asia Juli'a s'a seosu afora din Rom'a, numai si numai că se iubésca Augustu pre Tiberiu, ma dupa-ce vediù, că Augustu acumu, neavendu pre nimene iubit, incepe a vorbí cu alu doile ffiu, cu Drosu, si pre acest'a l'a înveninatu.

Joanu. Vai de mene! d'apoi sufletulu acelei'a unde va fi, se omóre ea atâtea suflete nevinovate.

Preotulu. Ea nu avé grigia de alt'a, decátu se-'si véda ffiulu imperatu, si acumu dupa-ce n'a fostu altulu, Augustu vediendu-se din ce in ce totu mai slabu, a desemnatu pre Tiberiu de urmatoriu alu seu. Éra dupa acést'a in scurtu s'a bolnavitu reu si sentiendu că va se móra, a dîsu celoru de langa densulu: „*Bene mi-am jocatú rolulu? Ei bene, laudáti-me, căci éta comedi'a se gata!*“ si cu acést'a a inchisu ochii.

Éta acest'a a fostu unulu din domnii cei mai puternici din luméa vechia, càci puterea lui ajungé preste tóta lumea cunoscuta pre atunci. Dieci si sute de mîi de ómeni se supunéu voiei lui, ér' elu erá silitu a se supune voiei unei muieri.

Pavelu. Dar' apoi Tiberiu iubitulu Liviei?

Preotulu. Acel'a a urmatu in domn'ia tatalui seu, — elu inse a fostu unu omu fora indurare si tiranu chiaru si pre unchiulu seu inca l'a omorîtu si a facutu si alte multe blastematîi. — Asia au fostu toti urmatorii lui. — Unulu a fostu mai selbatecu decâtu altulu. Toti 'si cautáu numai benele loru.

Dupa Tiberiu au domnitu mai multi imperati, sub cari din ce in ce a scadiutu puterea Romei, si de ace'a cá pre nesce netrevnici nece nu-i amintînu, cî pre toti î-i lasamu la un'a parte. — Treceam la celu mai vitézu in lene si trandavía, la **Domitîanu**. Blastematî'a acestui imperatu pana acolo a fostu ajunsu, câtu omoré ómeni cu redicat'a, si dupa-ce se uríá a se uitá la deosebitele feliuri de omorîri, se ducé acasa si prindé musce si le întiepá in humbusece, dîcundu: se nu traiésca neci muscele inaintea mea! — Pre tempulu acest'a in vecinatatea imperatîei Romeane erá unu poporu, care se numíá Daci. Acestu poporu avé unu craiu fórte vitézu. Acest'a aflandu de lenea si trândaví'a lui Domitîanu s'a scolaru cu arma asupr'a Romei.

Imperatulul Domitîanu dupa-ce a tramisu pre mai multi in contr'a lui si nece unulu n'a potutu invinge, — s'a pusu elu singuru in fruntea óstei cá se bata pre Decebalu, dar' lucrulu nu s'a întemplatu dupa cum a cugetatu Domitîanu. Càci in locu de a invinge elu, l'au invinsu pre elu Dacii, ba inca a trebuitu se platésca sî dare lui Decebalu.

Acést'a a fostu rusînea cea de antâia, carea o patî Rom'a.

Joanu. Asia dara se vede cà Rom'a totu indèreptu merge, — începutu a o bate popóre streine. Dupa tóte aceste Domnule, me voiú rogá de un'a!

Preotulu. Bucurosu, fêtulu meu!

Joanu. Pana acî in povestîrea domnîei-t'ale ne-ai pomenitu totu nume de acelea, de cari noi nu audîmu pre la noi, cum pôte fi ast'a, cã eu nu-o pricepu, sean d'ora stramosii nostri avéu nume deosebite?

Preotulu. 'Mi pare fôrte bene cã me întrebãti de acést'a cã sî altucum vrému se vi-o spunu. — Lucrulu stã asia, cã stramosii nostri 'si avéu numele loru, cari la alte popóre nu erãu si noi de-sî nu le avemu astadî numai ici-cólea, aru trebuî se le folosimu pre celea ale stramosiloru nostri, cãci prin acést'a inca vomu aretã cã suntemu urtorii loru.

In celea ce v'am spusu pana acî au venitu pucine nume inainte. Eu inse cá se cunósceti bene numele stramosiloru voiu aduce acî mai multe, atãtu curate romanesci, cãtu sî mestecaturi de alte nume, cari ori-ce suntu numai romanesci nu. Éta-le, bågãti bene de séma cá se ve sciti folosí de ele;

Augustu, Aureliu, Amuliu, Antoniu, Antoninu, Aurelianu, Amantiu, Andreiu, Arcadiu, Ausoniu; Brutu; Camibu, Catulu, Catone, Cassiu, Ceciliu, Corneliu, Colatinu, Cocle, Curtiu, Claudiu, Cincinatu, Cuintiliu, Constantiu, Constantinu, Constante, Cina, Clemente; Duiliu, Domitiu; Enea, Eliu, Emanuîlu, Elianu, Emilianu, Eugeniu; Flaviu, Fabriciu, Fabiu, Florentiu; Galeriu, Georgiu, Gregoriu; Hadrianu, Iuniu, Iuliu, Julianu, Jovu, Joanu; Licinu, Liviu, Laurentiu, Lauranu; Mariu, Muciu, Manliu, Marcu, Mihaiu, Nepotianu, Nicolau; Octavianu, Onoriu, Ovidiu, Oratiu; Papiniu, Pompeiu, Piu, Pliniu, Pamfiliu, Petreiu, Publiu, Papiriu, Petru, Pavelã; Romulu, Remu, Regulu; Silviu, Severu, Silanu, Sergiu, Scipio, Silvestru, Stefanu, Salustiu; Tacianu, Teodosiu, Teodoru, Treboniu, Traianu, Tutiu, Tiberiu, Terentiu, Titu, Torcuatu; Valeriu, Virginiu, Victoru, Victorianu.

Asia dara cã tóte acestea au unu sunetu placutu, — da, au sunetu placutu pentru-cã suntu nume de a-le stramosiloru nostri, — nece unulu nu e streinu cî tóte suntu

romanesci. Deci Iubitiloru, déca ascultamu vorb'a poetulu romanu :

Multi e dulce si frumósa
Limb'a ce-o vorbimu, —
Alta limba-armoniósa
Cá ea nu gasímu !

Si ast'a e asia, dragii mei, de ai amblá lumea tóta cu ópinci de fieru si cu bâta de otielu: limba frumósa, dulce si încantatória, cá limb'a romanésca nu ai aflá, — nu, si tocmai pentru ace'a trebue se o iubimu, trebue se o vorbimu curatu romanesce. Asia trebue se avemu grigia cá si numele ce le dâmu micuțiloru copfi se ffe romanesci curate, sciti ce iubitiloru, nece se glumimu in limbí streine cu atât'a mai pucinu se punemu nume streine copfiloru, càci, Iubitiloru, mâne poimâne voru díce streinii, cà nu suntemu romani, cì mestecaturi, deóra-ce neci numele nu ni-e romanescu. Ace'a nu e totu un'a cà ce nume vomu dá copfiloru nostri, — pana acum'a s'a potutu, càci pana acì au fostu ómenii mai nepasatori, acumu incepu a se luminá si a cautá dupa inceputulu unui'a si a altui'a, — apoi numele hotaresce multu. Dar' apoi si altecumu totu poetulu ne canta :

*Glumele suntu mai bogate
Au tonu mai firescu
Romanesce cuventate
Asia se traiescu !
Pre o gluma romanésca
Șufletulu mi-asi dá
Er' pre un'a unгурésca
Díeu neci o pàrá
Ce-i streiriu nu se lipescu
De sufletulu mieu !*

Dara cá se vedeti singuri si se ve convingeti, cà numele cari vi le spusei suntu placute, dulci si încantatórie, ve voiu mai spune un'a cantare, carea o canta totu poporulu asia :

Frumosu nume e Stefanu,
Toaderu si Costanu

Si alții asemenea
Nume de romanu!
Pan' acești'a voru trai
Pista, Pali n'oiu iubi!

Prelanga acestea că se poteti face asemenare între numele curatu românesci și între numele streine, cari de-a-rondulu se folosescu adî la noi, și cari suntu una amestecatura din tóte limbele din veclime, dara mai cu séma nume jidovesci, cî cá se-mi credeti audît-le:

Aronu, Avranu, Avramia, Avramutiu, Achendi, Aitala, Abdia, Alipie, Acachie, Avacumu, Azarie; Chirionu, Chiforu, Chizicu; Doroteiu, Davidu, Dometie, Ermogenu. Eutevia, Ermolae; Filipu. Filimonu; Gordie, Gorie; Habacucu; Iacobu, Irimie, Isacu, Joilu, Jordanu, Joachimu, Ismailu, Isachie; Luc'a, Lazaru, Lampadie; Moise, Mateiu, Malachie, Macarie, Mochie; Nichita Naumu, Nichiforu; Onofreiu, Osia, Onisiforu; Pantilimonu, Procopiu, Prochoru; Solomonu, Siofronu, Sofonie, Sava, Spiridonu, Savelu, Samsonu, Samuilu; Trofinu, Toma, Trifonu, Tironu, Vavila, Varlaamu, Vartolomeiu, Varnava; Zacharie, Zabulonu, Zenovie, Zevedeiu, Zacheiu.

Dupa-ce a-ti audîtu și acésta mestecatura eu nu mai dîcu nemica, judecâti voi însî-ve: cari nume suntu mai frumóse și cari ve mai placu.

Elia. Eu, domnule, am fostu soldatu la înaltiatulu imperatu, apoi se scie câti fetiori cu câte nume suntu acolo, dara apoi eu marturisescu dreptu, că fórte pucine nume frumóse am audîtu, și oh Dómne, câtu de frumosu î-i s'aru siedé și acumu la unu regementu totu cu nume románe, cari asia suntu de frumóse, cá grâulu celu înspicatu frumosu. Oh, multa mente au potutu avé stramosii nostri, nume cá a loru nu au fostu pre totu pamentulu. Eu numai de un'a me miru, Domnule Parente, de ce n'au folositu Romanii acestea nume, cari suntu asia de frumóse și de ce au folositu de cele jidovesci?

Preatulu. Vi-oiu spune eu sî ast'a. Romanii totudea-un'a au fostu apàsati de alții și asia au trebuitu se faca

cum au dîsu altii, — dara despre tóte acestea vomu vorbí pre largu mai tardîu.

Eu din parte-mi nu voiu lipsí a ve spune, numai voi Iubitîloru se veniti totudeaun'a in numeru câtu de mare, càci in rîndulu venitoriu ve-oiu vorbí despre Traianu si marile lui virtuti.

Joanu. O alduite-ar' Domnedieu! da cum se nu venimu, candu noi din celea ce ni-ai spusu pana acì scimu multe, fórte multe. Vomu vení de buna-séma. Acum'a 'Ti poftimu nópte buna!

Teodoru Petrisioru,
profesoriu.

TIERANULU SI OCHIELARII.

Unu omu mercu audiendu
Pre unii, altii vorbindu:
Câti sciu carte si cetescu
Cu patru ochi se numescu,
A plecatu la tergu sî elu
In deseaga cu unu mielu.
Vendù mielulu, bani luà
Pre la bolte-apoi intrà
De ochi de omu intrebandu
La ce negociatori se vendu,
Cu cari se póta cetí
Si scrie si socotí?
Unu boltasiu la audîtu,
Si dupa ce l'a poftitu,
I-a datu nesce ochielari
Cà se védia tóte mari,
Elu dóca i-a asiediatu
Si 'ntr'o carte s'a uitatu,
A dîsu: desiertu me trudescu,
Cà-uita nu potu se cetescu,
Negotiatoriulu si-altí avendu,
I-i înfacisià dîcîndu:
Vedi acesti'a-'su boieresci,
Dór' vei poté se cetesci!

Elu prin ei, cum s'a uitatu,
A dîsu: surd'a mi i-ai datu,
Cà nu potu cetí de locu,
Se vede, cà n'am norocu,
Boltariulu cautandu la elu,
I-a dîsu: eu mai am unu feliu;
Cu-acei'a ai vedé bene,
Ci-su scumpi, nu-su pentru ori-cene
Adu-i câtu de scumpi voru fi
Cà-i iau, de-oiu poté cetí.
Dar' cercandu-i a dîsu éra:
Si acesti'a-su înzedaru,
Cà uita ochii-'mi sgiescu
Si totu nu potu se cetescu.
Oh si ce pofta aveám,
Acasa candu me gândeám!
Negotiatoriulu l'a 'ntrebatu:
Cum te vedu n'ai invetiatu,
Si acumu te necasiesci
Pentru antaiu se cetesci?
Vedi bene! a respunsu elu,
De-ace'a vení c'unu mielu.
Cà de asiu scí se cetescu,
De-acesti'a, ce-'mi trebuescu?

Contenitî-ve dela beutur'a vinarsului!

Vinarsulu (rachiulu, horinc'a, tiuic'a) este celu mai mare inamicu (dusimanu) alu fericirei omului.

Vinarsulu aduce nelinise in casa: imparechiare între casatoriti si cërta (sfada) între frati. Vinarsulu scóte pre omulu betîvu din cas'a si mosî'a eredîta (moscenita) dela parentii si mosii sei si — in locu de mës'a bogatu ascer-nuta — î-i dà in mana băt'a de cersîtoriu. Vinarsulu intuneca mentea si împetresce anim'a, slabesce trupulu si ucide sufletulu omului. Vinarsulu aduce seracía si lipsa pre pamentu, judecata si osenda din colo de mormentu. — Si omulu nepreceptutu nu scéte socotí cum-cà afora de acei câtiv'a cruceri ce-i scóte vinarsulu in fiecare dî din busunariu (sierpariu, curé), cari in fiesce-care anu se urca la dieci si sute de florini, — acel'asiu vinarsu î-i scóte totu-odata: din trupu poterea de viétia, din mente agerimea cugetarei, din ânima sentimentulu omeniei, din sufletu scântei'a virtutiei — si î-i sapa gróp'a inainte de tempu.

Nu avemu destule cuvente pentru de a comendá, cum amu dorí, confratîloru nostrii de pretotendenea cá se se contenésca (se încete) dela beutur'a vinarsului, — îndemnándu totu-odata sí pre toti cunoscutii loru cá se parasésca acésta beutura, care le ucide atâtu trupulu câtu sí sufletulu.

Guvernulu (ocârmuirea) Austriei, vediendu stricatiunile înfricosiate ale beutur'ei de vinarsu, a adusu un'a lege de cumpetare, care fiendu-cà ar' fí fórté bene-nimerita sí la noi o cuprindemu aici in pucine cuvinte:

Betî'a strica moralitatea, cufundandu omenimea in prapasti'a fora-de-legei si a peritiunei. Ea aduce seracía in poporu, prin acé'a cà multi au nesocotenti'a de a bé pre acceptare (rêvasiu), care impregiurare cârciumarii o sciu folosí pentru de a trage dóue in locu de un'a, — ér' dupa acé'a pofîndu contracte si vecsele despre detoriele facute prin betî'a, a càroru platire apoi mai amênûndu-se — crescu usurie preste usurie (camete preste camete) si ast'feliu adeseori câte-va litre de vinarsu se platescu la anulu cu sute de floreni. Legea ins'a-si renduiesce urmatóriele: 1. Totu acel'a, care se va aflá

beatu, fîa în cîrciuma seau alta horincarîa, fîa pre ulitia, seau altu locu publicu, — precum sî aceli'a, care va ospetá pre altulu pana la betîa, — se va pedepsí cu închisóre de trei pana la trei-dieci díle seau cu bani pana la sum'a de 50 florini v. a. Totu asemenea se voru pedepsí sî toti cîrciumarii, cari voru dá beuturi betîve la ómeni ospetáti seau la teneri minoreni (mai mici de 20 ani); — 2, 3, si 4. Detoriéle pentru beuturi betîve nu se potu scóte pre calca judecatoríei; 5. Politî'a póte oprí pentru unu restempu mai îndelungatu dela cercetarea cîrciumeloru si a horincarieloru pre toti aceli'a, cari voru fí pedepsiti de trei ori pentru betîa; — déca apoi acesti'a totusiu ar' mai cutezá a intrá în cutare cîrciuma seau horincarîa din locu seau din giuru, voru fí pedepsiti cu închisóre pana la un'a luna seau cu bani pana la 50 florini; 6. Politî'a va poté lipsí de dreptulu de a tiené cîrciuma seau horincarîa pre toti aceli'a, în cîrcium'a seau horincarî'a caror'a s'au aflatu mai adese-ori ómeni betî; 7. Legea acést'a se rînduiesce a se vestí în fiesce-care comuna si apoi a se acatiá în tóte cîrciumele seau horincariéle în unu locu abatatoriu la ochi. Cîrciumarii, cari nu ar' acatiá acésta lege în cîrciumele loru într'unu locu, unde se-o véda fiesce-care omu chiaru la intrarea s'a în cîrciuma, se voru pedepsí pana la 50 florini v. a.

Acest'a este cuprinsulu legei, prin care Ocârmuirea austriaca pune capetu betîeloru si ast'feliu si nenorociriloru si necasuriloru de totu soiulu. — Asia dara cà un'a atare lege ar' fí fôrte nimerita sî pentru tóte partîle acesteí imperatîe — supta prin contributiune (dare) si stricata prin betîa. Si fiendu-cà Ocârmuirea nóstra — cuprinsa cu urcarea dà-riloru — nu se îngrigiesce de un'a atare lege, — trebue se ne îngrigîmu noi însî-ne, pana inca nu e tardîu, întrunindu-ne în „*însociri de cumpetare*,“ — despre cari într'alta carte.

Sateanulu.

Sateanulu este unu pomu, éra celé alalte clase de ómeni suntu mai multu seau mai pucinu omidele, cari 'lu despoia de frundie. Sateanului i-a mersu cá si sioreciloru din Siberi'a, carii aduna la radecine pentru érna, ér' Tungusii (unu poporu din Siberi'a) vinu si-i lipsescu de totu ce au adunatu, — une-ori vine sî câte unu porcu selbatecu, care apoi manânce radecinele cu sióreci cu totu. — Partea tieréi locuita de saténi se póte asemená unoru mame roditorie, din contra cetañile sémêna feteloru desfrânate si sterpè cum sî dentfloru de balauru sémênáti pentru cá se resara din ei ostasi, carii se omóra unii pre altii. — Intru ace'a Coconii (domnii) si coconjtiele (domni-

tiel) nu ar' trebui se uite ca deca saténii ar' parasi numai pre trei lune cetatife, dumni'loru n'ar' avé neci ce róde, neci ce arde si multe neci camasia (iia) pre trupu. *C. J. Weber.*

Semenáti de tempuriu!

Mai toti agricultorii (economii) suntu încredintiáti, cà semenaturile timpurii (de vreme), atátu de tómnna, câtu sí de primavéra suntu celea mai bune; — cu tóte acestea pentru-cà suntu ani, candu grâulu de tómnna semenatu mai tardíu isbutese mai bene cá celu semenatu de tempuríu, s'a latítu credenti'a intre multi cultivatori, ca la noi semenaturile tardii suntu mai nimerite. Dupa cercarile facute mai multi ani de-a rëndulu ne-amu încredentiatu, cà este adeverata parerea betraniloru cumcà: grâulu semenatu intre Sante-Maríi este celu mai bunu, afora de ani, candu timpul este pré secetosu si pamentulu intaritu pe timpul candu ar' trebui se se sémene grâulu. Acumu esperientiele (cercarile) facute de profesorele sólei superióre (mai inalte) de agricultura din Vien'a d. Haberlandt, cercari facute cu cea mai mare îngrigîre, dovedescu acel'asiu lucru, adeca cà preste totu semenaturile timpurii, atátu de tómnna câtu si de primavéra, suntu celea mai nimerite. — din acést'a urméza cà agricultorii trebuie se-'si impartiésca lucrarile in asia modu, cá pamentulu destinatu (menitu) pentru semenaturi se fía gata la timpu; ca lasarea locuriloru pentru ogóre este un'a mesura bene-chibzuíta, cà-ci avendu locu anume pentru grâu. potemu se-'lu aràmú la tempu pentru-cá se-'lu avemu gata atunci candu semenatulu se póte face.

Aceste cercari ni-au indemnatu a recomandá totudea un'a cá pentru semenaturile de primavéra si cu deosebire pentru orzu si ovesu, se se are pamentulu tómn'a, — ast'feliu deca primavér'a de timpuríu nu se póte ará pamentulu, se se póta seméná de-a-adreptulu pre aratur'a facuta tómn'a. — Araturile de tómnna facu cá pamentulu se degere preste érna, se se maruntiésca si se se sature de umediéla asia cá se póta luptá contr'a seceteloru cari bantuescu tié-

r'a noastră in unele primaveri. — Se facemu dara arături de tómma, candu ne ingaduesce timpulu, — se nu asceptăm primavér'a, càci ogórele tommatice ne voru resplatí cu prisosu. P. S. A.

Invetiatur'a.

O! ce comóra nepretiuíta e cartea la unu omu, si decátu folosu f-i este in viétia; càci omulu care nu scie carte se póte asemená cu dobitócele necuventatórie si cu celi orbi si muti din nascere, carii neci ochi de vediutu nu au, neci gura de vorbitu nu au, neci urechi de auditu nu au, pentru densii lumea e cá o apa turburé, in care se strecora totu feliulu de lucruri, si bune si rele, fora cá se póta oprí ce-i bunu si se lase a se scurge numai ce-i reu. Omulu inse cu carte scie a vorbí nunumai cu gur'a dar' si cu ochii mintii, fiendu-cà invetiatur'a e ochiulu mentiei omului. Si apoi omulu fora invetiatura se mai póte asemená luntasiului nepriceputu, care aflandu-se in midiuloculu unei ape mari si nepotendu-si maná luntrea, o vede afundandu-se in midiuloculu valuriloru si cu ea elu insusiu. Omulu inse cu sciintia de carte are si ochi mai buni si gura mai buna; càci elu vede nunumai cu ochii faciei; dar' si cu acei ai mintiei; si ce'a-ce graiesce, graiesce cu gur'a gandului. Omulu cu sciintia de carte ori-ce vede, ori-ce aude, intielege mai bene, si prin urmare, se póte folosí de multe lucruri ce se vedu in lumea acést'a.

C. Troténu.

Insemnari folositórie.

— **Nutrementu bunu pentru vitiei.** In siese ferie de apa pune un'a litra farina de inu si lasa se fiérba bene la olalta, — mai pune apoi inca dóue litre farina de grâu, bobu si mazere si lasa se fiérba sí cu acestea dóue minute; — din acést'a amestecatura apoi asia cá m caldútia dà se bé vitiei. Cá se-o bé inse mai cu placere la inceputu mesteca si câte unu picu de lapte.

— **In contr'a cufurelei vitieiloru** e fórte buna zam'a de frundie seau cógia de acatiu. Pentru ace'a indata-ce va bagá cenev'a de séma cà vre-unu vitielu f-i patimesce de cufuréla — (care si slabesce tare viticii) — se fiérba frundie seau cógia de acatiu si se tórne pre gur'a vitielului patimasu la inceputu mai pucinu dupa ace'a mai multu — si acést'a se o repetiésca pana ce va vedé ca au incetatu cufuréla. Acestu mediulocu intrebuintiatu in meşura mai mare folosesce si in contr'a cufurelei viteloru mai marisióre.

— **Streche'a,** o vomu tiené departe de cái, — déca vomu pune untulu próspetu in faci'a sórelui si 'lu vomu lasá acolo baremu una

luna de dîle pana ce se ve inacri si rîncedi bene, — apoi cu acestu untu vomu merge din candu in candu hâtiurile (hamurile) cum si tôte acelea parti ale calului, la care mai tare trage strechea.

— **In contr'a arsurilor** e fôrte buna negrêl'a de scrisu. In locul arsurei trebuie picuratu negrêl'a si inca cu atâtu mai multa cu câtu e mai mare si mai afunda arsur'a si indata va incetâ ori-ce durere si usturime. — E buna in contr'a arsului si vatt'a; dêca locul arsurei se acopere si léga bene cu vatta, foculu acel'a, care casiuna dorerea si usturimea partiei arse se trage in vatta si ast'felu face ca se incete tóta dorerea si usturime.

Adeveruri si învetaiuri.

Poporul este una vaca buna de lapte, pre carez toti o mulgu dupa placu. — Dómne multi traescu de pre spatele si din sudórea poporului romanu! — *Teodoru Petrisioru, profesoriu.*

Fîiulu poporului inca trebuie se se semta fericitu in Patri'a s'a, cé o apera cu sangeie seu si o sustiene cu darile celea grele.

Ionu Porutiu.

Soci'a cea mai credentiósa a lenei este seraci'a. — n.

Avuti'a ambla cu prieteni — seraci'a cu streini. — n.

Decâtu mamaliga cu untu

Si se me uitu in pamentu, —

Mai bene pâne cu sare

Si se me uitu dreptu la sóre!

Proverbiu poporalu.

JIDOVII.

Israelitii (Jidovii) suntu unu vierme, care ne róde dreptu la anima.

B. P. Hajdeu.

In rogatiunea de demanétia a jidoviloru se cuprindu si aceste cuvinte: „O Dómne! desradecinéza, surpâ, de-râma si nimicesce pre toti ne-jidovii!“ Er' a dóu'a dí de Pâsci in fie-care Sinagoga (baserica jidovéscă) resuna cererea: „Fà, Dómne, si de-asta-data precum ai facutu in ace'a nópte, in care cutriorându Egiptulu, ai pastratu pre Jidovi si ai seceratu pre ne-jidovi!“

Jidoviloru se poruncesce: „Candu intâlnesci in calea t'a vre-unu crestinu salutâ-lu (multiamesce-i); dar' acést'a se o faci numai pana-ce te vei poté redicâ; -- indata-ce inse va fi sositu ór'a cá Jidovii se ajunga mai tari, -- atunci se nu mai suferi pro Crestini intre voi, neci cá locuitori, neci cá negociatori, neci chiaru cá drumari. *Talmudulu* (Cartea legii jidovesce) Hilchoth-Akkum c. X.

Redactoriu respundietoriu: **Niculae F. Negrutiu.**

Numele Prenumerantilor

la

„Cartile Sateanului Romanu.“

(Cari au solvit (platit) pretiulu).

Stimatulu Domnu *Petru Jorgoviciu* invetiatoriu in Varadia; totu priu *Stigatu Dumni* a: Sp. *D. Jonu Aleandrescu* negutiatoriu in Varadia, — *D. Cirilu Bonociu* economu in Varadia, — *D. Jacobu Fabianu* economu in Varadia, — Preaiubitiu scolaru in Varadia *Romulu Jorgoviciu* si *Pavelu Orasianu*, — Preaiubit'a scolaritia in Varadia *Lucreti'a Popoviciu*. — Prin Multu On. Domnu *Mateiu Popoviciu* Parochu in Gorui'a: *Scol'a* rom. gr. or. dein Gorui'a, — *D. Demetriu Radu* economu in Gorui'a, — *D. Lazaru Belcea* economu in Gorui'a, — *D. Georgiu Ivasco* codrianu in Gorui'a. — Spretatulu *D. Nicolau Nilvanu* advocatu in Sioncti'a mare, St. On. *D. Teodoru Blagi* a invetiatoriu primariu in Sioncti'a mare. — Prea On. *D. Georgiu Cratiunescu* Protopopu rom. in Belintiu. — St. *D. Georgiu Margita* Cantoru in Misztoth-falu. — M. Stim. *D. Joanu Syciu* cond. s. gendarmi. — St. *D. Simeonu Rotariu* adjunctu-notariulu in Oarti'a inferiara. — M. On. *Domna Anna Dobreanu* Preutesa in Csik-Szepvaz. — M. On. *Domna Juliann'a Ciobotariu* preutesa in Gyergyó-Vaslab. — Stim. *D. Georgie Popu* notariu rom. in Sósmezó (Valea serata). — *D. Joanu Ciolacu* economu in Banat-Komlos. — M. On. *D. Joanu Dragoiu* Parochu ia Clopodia.

(Voru urma).

Lumineza-te si vei fi!

Proverbele Romanilor adunate si edate de I. C. Hintescu. Sub acesta numire au esitu in dilele acestea — dein Tipografia eredei de Closius in Sabiu — un a carte forte pretiosa care pe 14 cole chartia frumosa si tipariu minunatu, cuprinde 3170 de proverbe romane in ordi alfabetici. Proverbele Romanilor suntu totu atatea cuvinte ale intieptiunei, pentru ace a comendamu acesta carte spre cetire si invetiare tuturor cetitorilor nostri. — Pretiulu unui esemplariu tramisu pe posta e 65 cr. v. a.

Colindele Craciunului si ale Pasciloru se'u *Productiuni* cu *Cantece* la *Nascerea* si *invierea* *D. n. Isusu Christosu*, — la care s'au adausu si *Colacaritul* si *Vornicitulu* usitatu la nunti precum si catev'a canturi, ce se canta la nunti, — adunate, indreptate si intocmite ast'feliu de *Petru Bancila*. Editur'a si tipariulu tipografiei eredei de Closius. — Pretiulu unui esemplariu tramisu pe posta e 30 cr. v. a.

Culegere de Istiorie morale. Editur'a si tipariulu tipografiei eredei de Closius. — Cuprinde 7' istiore morale cari se potu ceti cu mare folosu decatra ori-cene scie ceti. Pretiulu unui esemplariu tramisu pe posta e 45 cr. v. a.

Calindariu pe 140 ani. Se pote folosi ca si Calindariu pana la anulu 1956. Pretiulu unui esemplariu tramisu pe posta e 56 cr. v. a.

Calendariu pe 1877. întocmitu pe gradurile si clim'a marelui Principatu alu Ardealului si a altoru tieri invecinate. Pretiulu unui esemplariu tramise pe posta e 27 cr. v. a.

Epistolariu séu *Carte de invetiatura* pentru deprinderea in core-spondentie si scrisori atatu private catu si politice. Pretiulu unui esemplariu tramisu pe posta e 70 cr. v. a.

Tote acestea precum si alte scrieri se potu casciga dela Redactiunea Cartiloru Sateanului romanu.

Prenumeráti!

Cartile Sateanului Romanu. Scriere periodica, pentru trebuin-tiele poporului romanu. *Cursulu II. — Anulu 1877.* Va esí in fiesce-care luna cate un'a carte cuprinsa in invelitória — si va publicá: a) Istori'a Romaniloru — dela Traianu încóce — tractata pentru poporulu romanu in forma de dialogu; b) cunoscentie din economia, medicin'a s. a.; c) istorióre si novele morale si sociale, de invetiatura si petrecere; d) poesii vechi si noue, mai cu séma de acelea cari atingu mai de aprópe poporulu nostru si impregiurarile, in cari elu a traitu si traesce; e) anecdote, pröverbie si cuvinte intiepte de invetiatura si petrecere. Pre invelitória va insemná: Unele si altele din lumea mare. — Pretiulu de prenume-ratiune pre anulu întregu e numai 1 fl. 50 cr. v. a. — pentru Romani'a si streinatate: 4 lei noi (franci).

Predicatoriulu Sateanului Romanu. Scriere periodica, pentru predici si alti articuli din sfer'a besericésca. *Cursulu III. — Anulu 1877.* Va esí in fasciclii lunari cate de 2—3 cóle, cuprinse in invelitória — si va publicá: a) Predice pre domineci, serbatori si diverse ocasiuni; b) diverse tractate teologice, morale, pastorale s. a.; c) poesii religiöse-morale; d) istorióre si proverbie morale, precum si ori-ce cuvinte in-tiepte si ori-ce amenunte aplicabile la predice si alte elaborate religiöse-morale; e) Revista — besericésca si scolastea. Pre invelitória va in-semná: Sciri besericesci, scolastece si literarie. — Pretiulu de prenu-meratiune pre anulu întregu e numai 4 fl. v. a., — pentru Romani'a si streinatate: 10 lei noi (franci).

Prenumerantii pe „*Predicatoriulu Sateanului romanu*“ capeta gratis: „*Cartile Sateanului romanu.*“

Post'a Redactiunei.

Cartea acést'a o tramitemu la toti Prenumerantii nostri din anulu trecutü — rogündu-i cá se grabésca a se pre-numerá. — De cumva nu ar' voi a mai avé acestea Carti — benevolésca a ne tramite îndereptu cartea acést'a scriendu pre dosulu adresei: RETOUR Szamosujvár.

Banii se se dé la Posta prin Assemnatiune postala (Posta utalvány).